

พระราชนิพนธ์บธรรม์บำทดก

ในพระบาทสมเด็จพระปุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

พิมพ์แยกเป็นที่ตั้ง

ในงานมงคลทำบุญฉลองอายุครบ ๖๐ ทัศ

ของ

เจ้าขอมมารดาเลื่อน

ในรัชกาลที่ ๕

เนื้อกันที่ ๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๗๘

พิมพ์ที่โรงพิมพ์บำรุงนกุลกิจ

ถนนบำรุงเมือง พระนคร

เจ้าจอมมารดาเลื่อน ในรัชกาลที่ ๕
ถ่ายเมื่ออายุครบ ๖๐ ทัศ

คำนำ

ในการทำบุญอายุครบ ๒๐ ทั้งของท่านเจ้าคอมมารดาเดือน ในรัชกาดที่ ๕ ผู้นี้อุปการคุณด้านเหลือแก่ข้าพเจ้าและครอบครัวครองราชย์อย่างยิ่ง ที่ข้าพเจ้าจะหาทางเข้าร่วมในการฉลองพระคุณตามกำลังที่ข้าพเจ้าสามารถทำได้ มีธรรมเนียมที่นิยมกันว่าต้องยื่นย่างหนึ่ง ก็即 พิมพ์หนังสือสำรับ ข้าพเจ้าได้ไปขอความกรุณาหัวหน้ากองศิลปวิทยา แห่งกรมศิลปปักษร ให้ช่วยเหลือท่านดึงคัตเดอกไศเรือง บทรับน้ำตก ซึ่งเป็นพระราชินพนธ์ในรัชกาดที่ ๕ เมื่อยังเป็นสมเด็จพระเจ้าถูดูกเชอ ข้าพเจ้าอ่านแล้วและมีความพอใจเป็นอันมาก ซึ่งข้าพเจ้าขอแต่งความขอบพระคุณในความกรุณาของท่านผู้เดอกเรืองนี้ไว้กันทั้งหลาย ความตั้งใจต้นนานัขันของพระราชินพนธ์เรืองนี้มเพียงไรหนึ่น ปรากฏในเนื้อเรื่องและกำลังภายในของกรมศิลปปักษรแล้ว

งานมงคลครั้งนี้ เป็นความยินดีเกิดแก่ข้าพเจ้าอยู่ ๒ ประการ ก็即 ๑. ท่านเจ้าคอมมารดาเดือน ในรัชกาดที่ ๕ ผู้เป็นที่เคารพนับถืออย่างสูงของข้าพเจ้ามีชนมายุยังยืนมาด้วยสตว์ศิลป์ และ ๒. ข้าพเจ้าได้มีโอกาสสร่วมฉลองพระคุณ อันเป็นการแต่งกตัญญูกตเวที ค่ำท่าน

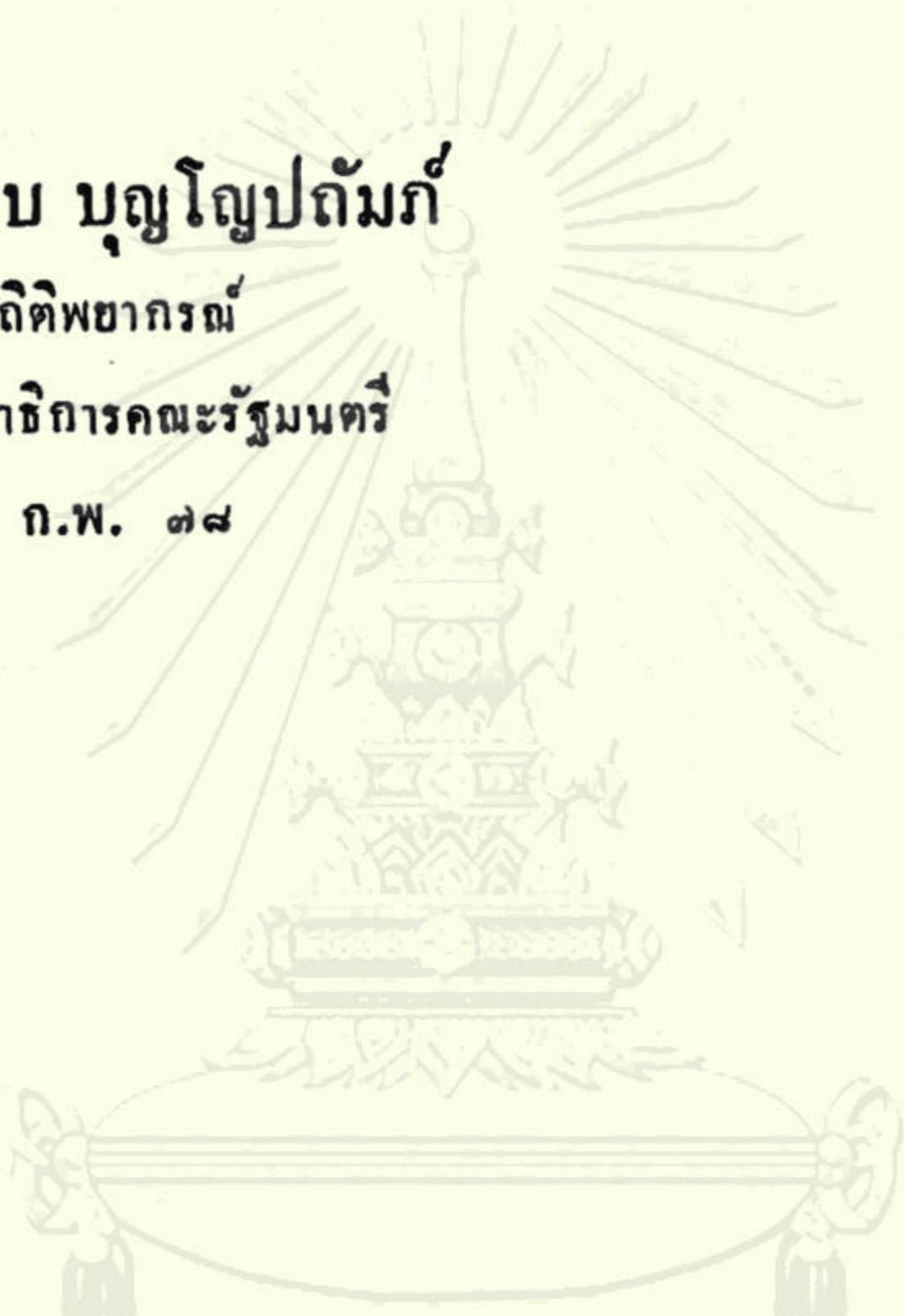
ผลแห่งการกระทำเพื่อคุ้มครองข้าพเจ้านี้ ขอให้ท่านเจ้าฯ อนุมารดา
เดือน ในรัชกาดที่ ๕ ทรงเริ่มต้นวัยป่า, บรรณ, ศุข, พด ทรงทุก
ประการ เทอนุ

นายเรือโท ชอน นุญ โภูปถันก์

กองประมวลผลพิพากษานี้

ก ร ณ ล า ช ว ิ ภ า ร ค ณ ะ ร ช ู น ท ร

ଶ୍ରୀ ପାତ୍ର କଣ୍ଠ

คำอธิบาย

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ทรง
ขออภัยไว้ในหนังสือค้านนบทดสอบเรื่องอิเหงา หน้า ๑๕๒ ว่า เมื่อ
ครั้งต้นโกรช้างเผือก ในรัชกาดที่ ๕ โปรดให้มีคณะกรรมการที่
โรงดสอบหังวัดพระศรีรัตนศรัสดาราม ตอนเย็นเด่นจับระบำดก
ตัวดสอบเดือกด่วนแต่จำจากผู้ชายทันซึ่งเดียงในเวลานั้นาเด่นประณ
โรง นายต่าย ข้าหลวงเดิม เป็นตัวพระอธิบุคคล นายข้าเฒ เป็น
ตัวนางเมฆดา นายรุ่งเป็นตัวรำนถูร บพระบ้านทรงพระราชนิพนธ์
ไว้แต่เมื่อยังเสด็จประทับอยู่พระทำหนักส่วนกุหสถาน ในรัชกาดที่ ๕
เด็กันว่าขบขันนัก แต่ทรงกล่าวไว้ว่า บพระบ้านดกที่ทรง
พระราชนิพนธ์ เดียวเป็นแต่จำกันได้กันจะเด็กะน้อย หาดับบัน
ให้ติดอกไม่ได้

ที่ในหนอนมุคแห่งชาตินั้นเป็นตัวพิมพ์คักรกษาไว้เรื่องหนัง
พิมพ์เป็นชื่อเรื่องไว้ว่า “บพระบ้านดก พระบาทสมเด็จพระบูดรา
เกด้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชนิพนธ์เมื่อยังเป็นสมเด็จพระเจ้าดุกเชอ”
หนังสือเรื่องนี้จะได้คัมมาจากไหน ไม่ปรากฏ แต่เข้าใจว่า จะเป็น
พระราชนิพนธ์เรื่องเดียวกันกับที่สมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ
ทรงร่างไว้ข้างต้นนี้

กรมศิลปกร

วันที่ ๒๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๗๘

จั๊บระบำทດก

พระทอง ① เมื่อฉัน ลิกทั้งเทพบุตรสุคณัปติ นางพ้าเหยี่ยนบ่าเทพบุตร ต่างทำแยกสายชายข้าเด่อง แล้วต้องเดือนเหียนหัน เทพบุตรสักกระประปักษ์กั้นมา	ฝ่ายฝูงนางพ้าหน้าเหมือนผี จับระบำท้ำท่าที่คุ้นเมือง นวยฉุดยุคกรกันตามเร่อง ยักเย่องหตสอนหดออกหันดา พัดวันได้จับไม่เป็นท่า เดียวได้ไข่ค่าวัวพัดวัน
--	--

๖ คำ เพลง

เนื้อหุค ① เมื่อฉัน ต่างมาประชุมมือตุ่นกัน เทพบุตรฉุดกระเบนนางพ้า แล้วทำรำร่ายชายกันไป สัพยอกหอยอกหอยกิจกิม แล้วบ้องบังบัดหน้าทำทำงาน	ฝ่ายฝูงเทเวศร์เปรตสวรรค์ เกี้ยวพันรำร่ายชายไป นางคันคนก้มหน้าค่าแม่ให้ เทพบุตรดีใจรำไปตาม เอาเท้าคีบหนึบนมนางสำลาม รำตามเดียวได้กันไปมา
---	--

๗ คำ โถม

สะระบุไหร่วง ① เมื่อฉัน บ้างรำเรียงเคียงกดขอรา เทพบุตรรำทำน้ำพระรถ นางพ้าเป็นทกติๆ	ฝ่ายฝูงเทวฤทธิ์ทุกทิศ กันกางขาวงหน้านางไว้ ทำพยศคงกจอกดอกไม้ไห กระโตคไฟด็ช์หดังนั้นทำร้าย
--	--

ແດວງວ່າທ່າເປົປັດສັນເນື້ອພຣະໂປຣດ ຈາມຮະໂອດທຳທ່ານ່າສົງສ້າງ
ຕັດຈິງທົດຕະຄົນພັນປະມານ ເງົາດະກອກກ່ອນກາດສໍາຮານໃຈ

๖ คำ ຜຽງ

ໜ້າຍ
① ນາຈະກດ່າວບທໄປ
ມີພາຫຼືນເປັນນວດດັວນຊື້ໄກດ
ອູ້ໃນມານສອງຫຼັງແຕ່ດຳພັງ
ກິນທີພຖຸເວດາຮາຕີ
ວັນນັນນາງອົດອັດຂັດເງິນເພື່ອ^{ໜ້າຍ}
ຫອມຫົວນິວໜ້າດາໄກດ

ນວດນາງເນື້ອໂຂດເຫດວໄຫດ
ວິດຍເໜີອນໜັງແຂກເນື້ອແຮກນີ້
ທີ່ແກວທິມຣິນວັງຂ້າງໂຮງຕີ
ທີ່ເຮືອນນີ້ແຕ່ຕັ້ງໄນ່ກົດວ່າໃກຣ
ໄຫ້ເໜັງເງື່ອງແສນທັ້ງນ້ຳຕາຍໄຫດ
ກຳແກ້ວແກວໄວແດວໜ່າຍ

๖ คำ ເສີດິນິງ

ນະເໜີ
① ກຽນດິງເຂົ້າເດັ່ນດ້ວຍກັນ ກັບໜຸ່ນ້າງສ່ວຽກໜ້າຮ່າ
ຈຶ່ງເຂົ້າຮ່າຍ່າຍໄປນາ ເກະນີ້ຫຼຸກຫ້ານ້າວີ່

๖ คำ ຍານີ້

ຍານີ້
① ນາຈະກດ່າວບທໄປ ດິງພຣະວຣູ່ນເຮືອງກີ່
ອູ້ໃນມານຽຸ້ມ
ໃຫ້ຢາກຫວານຫວານຮ່າມານີ້
ເປີດມ່ານເຫັນຂ້າວຕັ້ງກັບໜັງປັດ ມຸ່ນໜົກເສື່ອກສັນເຖິງກັນຫາ
ຕຽນກິນສໍາເຮົາເສົ່າແດ້ວ
ໃສ່ກຸ່ມແຈວິນາເຂົ້ນກະໄດ
ດິງພຣະຂຽກໜີ້ແກ້ວແສນໃສ
ເຫະໄປທີ່ປະຊຸມເທກັນ

๖ คำ ນຶກດອງ

๓

๑ ครนถึงจึงเห็นนางพัช
จึงเข้าปนปะกดกัน

๑ มาจะกด่าวบทไป
อยู่ในวิมานแก้วແກวໄว
จะนั่งนอนอย่างไรไม่เป็นตุช
เรือคเด็นโฉนหนักกัดกาย
จึงเผยแพร่แกดແಡไป
ແດงว่าคงแก้วแพรัวราย
อย่าเดยจะไปดอบมนคง
กับขวนปูดคุชชัว

เริงร่าสำราญตรวนญสันต์
ศั้ยฝุ่งเทวันสำราญใจ

๒ คำ ๑

ถิ่งรามสูรท้องยุงพุงใหญ่
ไม่สบ้ายฤทธิ์สักเกดา
ເວຍนดูกເວຍนนอนร้อนมังสา
ศันเพียงอสุราจะดวย
เห็นແลงดูกตุกໃສเป็นแสงสาย
ราพณ์ร้ายยินดีปรีดา
ไคซ่องชิงแก้วเมฆดา
เหลามาทีประชุมเทวัน

๒ คำ ๑

๑ ครนถึงจึงเห็นนางพัช
รามสูรฤทธิ์ไกรไฉนกรรค'
ครนไกดดูกโฉดกระโโคคัว
ต่างคนหัวคิวบเงินสิงคด
กุคิคิว่าไกรเจี่ยงตีหัว
ทุกอย่างขครวนมากวนกัน
รามสูรไถยินໂගรชา
กด้ำทึหన้ไขอี้ไม่อย

เริงร่าสำราญตรวนญสันต์
ค่อยค้อมไปพดันทันที่
นางพ้าอกใจหมายว่าผี
ครนไคต์มประค์ແດคูพดัน
มิรู้ว่ารามสูรตัวขยัน
จะบอกกรรมเมืองพื้นเตี้ยให้ตาย
ร้องค่านางพ้าอีบหาย
ราพณ์ร้ายได้กระชิดคิดมา

๒ คำ เชิด

๔

๑ เมื่อหนึ่ง

เห็นอ้ายยักษ์ใหญ่มันไถ่มา
แสงแก้วเข้าตาขุนยักษ์
ดั้มดังด้วยพดันทันไก
แล้วเอาต้นศรีนบักกระษาน
ครั้นค่อยต่อว่างกระเจาทางตา
ไถ่เตะไถ่ถินไม่ปราศย
คิ้งเข้านั่นบุกคดุกดดิ่ง

คิ้งโฉมนางເຍກເນືດາ

กัดยาโดยนแก้วແວງໄກ
นิคักหาเห็นอะໄຮໄນ່
ເນືດາຕີໃຈຈົງເຂັ້ມາ
ຫຸນມາຮັບມຈະນວຍສັງຫາ
ອຕຸຮາດຖຸຂືນທັນທີ
ນິ່ງທຳກູ້ໄຍ້ອັນັງຜື້
ເຫັນບຸຕຽວອື່ນນີ້ຫຼືໄປພດັນ

๔ คำ เชิด

๑ เมื่อหนึ่ง

เห็นເທັນໄກໃນໝູ່ຕັ້ງປະຈັນ
คົງວ່າເຫຍຸງ ຫຼື อ้ายยักษ
ກົດວ່າວ່ານີ້ຖືໃກຣ

คົງພຣະວຣຊູນວັງສົງຕົວ
ອອກເຕີຍກາໃນໝຽນຫວັນຄຸຫ້ຍ
ໄດ້ຝູ່ງເທວາໃນໝູ່ປະສົງ
ເລີ່ມໃຫ້ມາຕ່ອງຖານ ພ

๔ คำ

๑ เมื่อหนึ่ง

ຫຍຸດອຍໆແດວນີ້ງາງາ
ກດວງເຮາທັງໃນໃຫ້ຫຼັດ
ໄສເຕືອນກົງກົດຕື່ອກົນເກຮງ
ອັນກາງກີນຈະອາດໃຫ້ເຫັນຮູ້
ຫຼັງແກງແນວດາຍອື່ກຫດາຍຫານ

ຮານສູງສີທີ່ກັດຍັງຍາ
ເຮາຈະອວດຖານໃຫ້ເຫັນເກຮງ
ແຕ່ຫຼັນໜາກຸດະຍັງຮັ້ງເຂັ້ມ
ກົນຕາຍເອງກູ້ຕີໃນນີ້ການ
ທັງກົງກຳປານຸ້ກີເຂົດຂານ
ຫຼູ້ຫດາມຕົ້ນປາດຮ້າສົບຫ້າກົດ

ໄດ້ເຫັນຄູກ໌ເວາຫວຼອຫາໄນ
ນີ້ໃຊ້ຈະແສງແກດັ່ງອວດຕົວ

ນານໄປກດັວທ່ານຈະຕັ້ນຫວ່າ
ໄກຮົດຂ້າວເຫັນກັນໃນວັນນີ້ ၅

๔ คำ

① ເນື້ນ
ໄດ້ພັ້ງວາຈາອສຸ່ງ
ແຕ່ໜຸ້ມາປາງໆໄນດູ້ໄດ້
ກົດພາຕາງທາງນີ້ວາຈາ
ເນື້ອຄຽງເຮົາປັດນົດຕາດນ້ອຍ
ຍັງໜ້າເຂົ້າຄຸກສຸກໃຈ
ຈະອວດເອິ້ນໄປນັກກໍ່ຈັກໜ້າ
ຕ່າງດນຕ່າງມີຄູກ໌

ອົງຄົກພະວະຈຸນເວົ້ອງຄົກ
ກຸມນັກພຣະໜວນວິນຍາ
ຖຸກເຂົ້າກະໄວເປັນຫັກໜາ
ຈະອວດຄູກ໌ອສຸ່ງຮາໃຫ້ກາໃຈ
ດູກເພື່ອນກວ່າຮ້ອຍຍັງທນໄດ້
ຫັດສຸວຄມຫາໄຊຍັນໄດ້
ເຫວຍອ້າຍອສຸ່ງຮາມິ່ນຍ່າຫື້
ໄກຮົດຈະໄດ້ເຫັນກັນ ၅

๕ คำ

① ເນື້ນ
ໄດ້ພັ້ງງຽງຈຸນເທັນ
ດຶງໂຄນເຂົ້າດັບສັນຍຸທະ
ຕ່າງຄນເດີຍວໄດ້ໄປນາ

ຮານສູ່ຮຸຖືແຮງແຂ່ງຂັ້ນ
ກຸມກັນທີກວ່າໂກຮ້າໂກຮ້າ
ດ້ວຍກຳດັງຄູກ໌ຮຸຖືຍັກໜາ
ແກດັວດັດສຳຕາຮາໄນ່ແພ້ພານ

๖ คำ ເສີຄ

① ເນື້ນ
ຮັບຮອງນັ້ນກັນປະຈັນນານ
ຂຸນຍັກໝັ້ນນັ້ນຄົນດູກັນທະ

ຈຶ່ງພະວະຈຸນໃຈຫາຍ
ໂພນທະຍານເຫັນນັ້ນມີກຸມກັນທີ
ຈຸນແທບຈະນ້າຍອາສົ່ງ

จึงคงต้ายักษ์ร้ายใจนกรรจ์
ภรชุนเจ็บป่วยบ้มขาตัญ
ต่างคนรบวุ่นคุดุกดี
ภรชุนจับนาททงส่องไถ
จึงเอาพระกรซ้อนกุณภันฑ์
ต่างต้องปดอยกันในทันที
กุณภันฑ์พัวหน้าตาหิบหี้
ยักษ์เตี้ยที่เทวน
ตื่นข้ายเหยียบยักษ์มักกระต้น
ชัวงไปยังอนันต์ศักดิ์กาฬฯ ฯ

๔ คำ เชิด

๑ อันเข้าพระเมรุก්เอนอ่อน
รามสูรใจร้ายไม่วายปราณ
ให้การฉลองไปทั่วทิศาหาร
แห่งหนึ่งในวิมานทันใด ฯ

๒. คำ เชิด

๓ มาจะกด่าวบทไป
สกิตย์ยังวิมานทองห้องใน
แต่ก่อนร่อนจะไว้ไม่เข่นนั้น
จะมีผู้ถูกใจให้ใจเกเร
คำริพถางทางเสศคีจุรยาตร์
ตามเสศคีพระองค์ทรงไชย
พระจอมกัดน์โฉมใบใหญ่
เห็นไศเดือยคงว่าจนน้ำแทะ
มาเกิดอศักจารย์ขันแด้วเหว
ชุ่มเหงเราเข้าจึงเชชวนไป
พร้อมฝูงเทวรากน้อยใหญ่
ลงไปยังเชิงบровพดา ฯ

๖ คำ เต็มอ

๑ ครันถงคงนั่งยังแผ่นพื้น
ชั้นทราบอาบทรวงพระราชา
คุรานบรรดาเทพนิต
เร่งนอกอกอกมาช้าอยู่ๆ ฯ
ห้อมระรื่นด้วยอาฆาตสุนกษา^๑
จึงมีพจนานาตรัสไป
ไกรคิดอิจฉาแก่ช้าไถ
พระวิจัชติให้เทบถาย ฯ

๕ คำ

๑ บัณฑ์

ต่างคนบนบนบอยอนกาย
นิใช่ไกรอื่นพระทรงอย้
มันกถ้าหากชุมชนชัยไกรจะปุ่น
เนื้อวันงานเม็นการขัดฤกษ์
บรรดาเทพบุตรกับนางพ้า
พร้อมพ่อวารชุนเมฆดา
น้ำศุนประชุมกันมากนີ
สักครู่พักยักษ์รานสูรใหญ่
ตามใจกระมองของตัวเอง
เข้าปด้านางพ้ายย่ครนเครง
บังหนึพด้านไปวินานของตน
ถ้าจะไปพระให้หามา
ข้าพเจ้าทั้งหลายหมายพึงบุญ

ฝ่ายผู้งเหวินทร์สันทงหาดาย
กด้วนายจะกับรีบเพททุด
คืออ้ายเนโกรามสูร
คงจะทุตให้ทราบพระราชา
ເอกເກີກທັກີກາ
ฉบับระบำรำทำเหมือนทุกນີ
ทั้งเทพยຸດາຖາราช
บังคືດສືດີກรับขับครວຍເພດ
เข้ามาໄດ້ກໍໄດ້ຂ່າມເໜ
ນໄດ້ເກຮັງຜູ້ໄດ້ໃກຣັດ
ຂ່າມເໜງຮະບໍາທຳເສີຍບິນ
ເຫດອແຕກນເຄີຍວພະວຽນ
คงແຈ້ງກິຈຈາກທົວງຸນ
ขอพระเดชพระคุณให้หามา

๑๕ คำ เจรจา

๑ เมื่อัน

ได้พึงเก้ามูดที่ทุตนา
คุราพรจะมุกกรรม
หัวรชุนพดันทันให

พระจอมกพดบໂດກກະหาดามໍາ
ຈົ່ງນີພຈນາຕຮສີໄປ
ທ່ານຈົງຈາກຈົດຍ່າຂ້າໄຕ
ທັງຮານສູຮຸດທີໃກຣມາບັນ ๑

๔ คำ

๑. บัณฑ์ ก้มเกด้ากรรมงานตามที่ เข้าไปนอนบนบดกิวน์ท์	พระวิษณุกรรมเรืองศรี เหาะรีไปยังพิพิมานพดัน
	๒ คำ กดม
๑ นาถกิวนรูจី เเข้าไปนอนบนบดกิวน์ท์	เห็นกุม្ភិវរុនរ៉ងស្ររ พระทรงชារម៉ែ ให้หាយយាំទៅ
	๒ คำ
๑ เมื่อน៉ែ ចិងប្រាសីតួយិកាកតិ ហេតុណុដបីនូយ៉ាង ໄរ ឈុនន័ំ វីរីវាំកិតហេតុពេពាត	ឯងគោររុនឱ្យឃើងស្រី មានង់តុងនូយ៉ាកំរាន ឱិញថានង់ង់ដោងແណែងតារ កីត់ោខានឱ្យឃើង ឬ ជោ ឬ ផែង ។
	៤ คำ
๑ พระวิษณุกรรมកក្រាមុទ្ទ កោណុណីមាមេហ៊ុណុ មីនាវានី ឯងគុងតីយិកិចិចិច	កោណុណីមាមេហ៊ុណុ បររិភាគកោូបង់ង់ខើយឱ្យ
	២ คำ
๑ เมื่៉ែ ចិងវាំទានូយ៉ាមាតកិ ទានងុងរីបរី ឬ បុណ្ឌ រោម៖ ឬ ខាបន្ទា ឬ សំរាបុ	ព្រះរុនឱ្យសិក្សិ ឬ រោម៖ ឬ ណែង ឬ កោរ ប៉ុកកុងយកមី ឬ ហាយ ឯម៉ោន ឯម៉ោ ឬ មិ ឬ ទៅ
	៤ คำ លោរា

๑ บัตตัน	พระวิษณุกรรมท้าญกัด้า นำยหน้าไมวิมานขอสุรี ฯ
คดานคด้วยถอยกดับขอมา	๒ คำ เซิด
๑ กรันถังบอกวานตุรยักษ์ เร็ว ๆ รีบมาอย่าช้าที่	พระทรงศักดิ์ให้หาดายักษ์ พระศรีดีคอยห่าอยู่ร้านนา
๒ คำ เจรจา	
๑ เมื่อัน	รามตุรฤทธิ์ไกรใจหาย
ได้พึ่งเทวพาเดือกดาน	ตกใจสั่นสะท้านไปทั่วภายใน
หากจากแท่นทองคำวายเกด้มจิตต์	คำวายตัวทำผิดเบื้องเดือดาย
ดุกขันยืนจังกานาตาพราย	เดยรำนุยนายกวยดีมตัว
วิษณุกรรมร้องค่ายักษ์เคละ	ยังทำเดอะดอยหน้าตาชาติชัว
ว่ารับสั่งให้หามารำน้ำ	พระทรงวังร้าวโกรธพิโรชใจ
รามตุร์ได้ยินสั่นสติ	ลงนั่นนิจะทำกระไรได้
ปดบ้างจวิงบ้างช่างเป็นไร	มาไปเกิดพระวิษณุกรรม
นิได้ชาระตระตรึง	จับขวนฤทธิรังค์เห็นบหดังมัน
ขอจากวิมานกุณภันฑ์	วิษณุกรรมนำหน้าคด้าไกด ฯ
๓ คำ เซิด	
๑ ครันถังชั่งเชิงบรรพดา	เห็นพระพานพ้ายงหาดใหญ่
ครังหน้าทั่งบรรดัย	ลงนั่งหอบ hairy ใจภานา

คุณน้ำข้าวนาແກນມาช่วยด้วย
คุณผึ่งดีครับคุณกัญชา
คุณกระบีกระปูกข้าวสุกเกดีอิ
ช่วยกันภัยดุกบ้างในครั้งนี้

๑ เมื่อนั้น
ครั้นเห็นเทวามาพร้อมกัน

๑ ดูราฝูงเทพเทวัน
นานั้นคงอยู่กว่าไร

๑ เทพไทยได้สั่งรับสั่ง
บังร้องเรียกเทวามาช่วยกัน
ทั้พกนากเนรมิตรด้วยถุงหินภาค
เอาเครื่องประดับครัดเข้าไว้
เทพบุตรครุฑากนชรรพ
ตั้งปราศนาภาคขาดอกกึงกุดาง

คุณไปคุณหายคุณชรัวสา
คุณเหต้ากระหาดาน้ำช่วยข้าที่
คุณจักถากเบื้องหนึ่งเกช
ให้กันมีหายไกรชยกโทษทันท์ฯ

๖ คำ

พระอาจมภาพดบด่วงสรวงสรวง
พระทรงชรรน์คำรัสตรัสไป

๖ คำ

ช่วยกันยกเข้าขันให้ได้
ไวๆ อย่าช้ามาพดัน ฯ

๖ คำ เจรจา

เอาเขือกกรงเข้าครัวทำน้ำขัน
เอาบ่าดันจันกดอกปอกไป
สิบเศียรสิบปากย่างใหญ่
ทอดหางของไปทิ้กถางท่วง
ต่างดับนาคดุศาตนศุคทาง
ต่างคนชุดมุนกุ่นไป ฯ

๗ คำ เซิด

(บทหลวง เห็นจะเป็นของผู้อื่นแต่งต่อ)

๑ เมื่อนั้น รำถ่ขอเทวาก่าวจังไง เทพบุตรหัวรือว่าเมื่อแล้ว เทพบุตรตีราณุเต็ยเข้ากัน เทวากำถ่องค์ดงกราบกราน ค่าองค์ตีใจในที่ ค่าองุบค่าสพยอก นางพ้าขึ้นคือฯราศด	<p>นางพ้าหน้าบุบคุตุดໄกด หันกันโก่งให้เทวัน ต่างซ้ำเดี่องແດນางศ์วรรค' นางสาวศ์วรรค'ร้องค่าอับปรี นางพ้าเห็นรำคาญให้หมองศรี โคงกอกนาร์ทกคน เย้ายอยกขันขบบัน ต่างคนเปริมปรีดีพระทัย ฯ</p>
--	---

๙ คำ